

Husitské kroniky

Ze zpráv a kronik doby husitské

Výpravné překlady z kroniky doby husitské sestavil Ivan Hlaváček a vydalo nakladatelství Svoboda v následující struktuře:

1. Předehra (kostnický koncil):

Petr z Mladoňovic: Stížný list české a moravské šlechty z 2. září 1415

2. Husitská revoluce:

Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, Bartošek z Drahonic, Mikuláš Biskupec z Pelhřimova, Deník táborského kněze o jednání Čechů na koncilu basilejském.

Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, družiníku krále Václava IV.

Autor kroniky není znám. Sepsána byla ve druhé polovině 15. století. Autor čerpal z některých rukopisů, kde si vypsál údaje o Žižkově činnosti, které ne vždy byly v přesném chronologickém sledu. Knížka vyšla v předbělohorském období jako zábavné čtení.

Kronika Bartoška z Drahonic

Bartošek byl český kronikář, pocházel z rytířské rodiny a do husitských válek se dostal jako voják na katolické straně.

Kronika je psaná latinsky. Latina však dělala autorovi potíže a tak jsou některá místa v díle ve syrovém stavu. Popisuje roky 1419-1443. Nepopisuje celkové události těchto let, ale popisuje to, co sám Bartošek viděl a slyšel. Ke kronice jsou připojeny české a latinské krátké zprávy o jednotlivých letech 1310-1464, z nichž některé pravděpodobně pocházejí od Bartoška.

Mikuláš Biskupec z Pelhřimova – Kronika obsahující při táborských kněží a její napadání ze strany pražských mistrů

Mikuláš Biskupec žil v letech 1385-1459, byl český teolog a vůdce táborské církve. Roku 1433 byl členem zemského husitského poselstva na basilejském koncilu, kde hájil artikul o trestání smrtelných hříchů. Po pádu Tábora uvězněn.

Kronika se skládá ze tří knih. Kniha první je nejrozsáhlejší a obsahuje léta 1419-431, druhá kniha léta 1431-1437 a týká se kompaktát a třetí kniha se týká rokování táborských kněží se stranou Jana Rokycany a popisuje období od roku 1441 do roku 1444.

V kronice najdeme nejen Biskupcovu obranu Tábora s názory táborů, ale i dokumenty táborských odpůrců.

Deník táborského kněze o jednání Čechů na koncilu basilejském z roku 1433

Autor tohoto rukopisu je neznámý. Dílo obsahuje události pobytu českých vyslanců na koncil od jejich příjezdu na lodích do Basileje 4. 1. 1433 až do jejich odjezdu 15. 1. 1433.

Eneáš Silvius Piccolomini

Eneáš Silvius nebyl Čech, přední reprezentanty husitských stran poznal na basilejském koncilu a v roce 1451 osobně stanul na půdě Českého království. Podmět k sepsání díla byla volba Jiřího z Poděbrad českým králem. Na jaře 1458 napsal Historii českou (Historia Bohemica), kterou věnoval králi Alfonsu Aragonskému.

Historie česká

V díle podal dějiny Čech od počátku do jeho současnosti nikoliv jako kroniku, ale jako historii. Je to zachycení české minulosti od příchodu praotce Čecha až do 14. Století. Pramenem mu byla Pulkavova kronika, respektive výpisky z kroniky tzv. Dalimila. Hlavní část díla spočívá ve vylíčení husitského období, zhruba od počátku vlády Václava IV. až do zvolení Jiřího z Poděbrad českým králem, jímž kniha končí.

Husité v jeho díle vystupují jako kacíři a barbaři, lišící se svými názory a svým životním stylem od vyspělé kultury jižní Evropy.

Prameny:

Ze zpráv a kronik doby husitské. Ed.: I. Hlaváček, Praha 1981 (překlady).

FRB, svazek V. Ed.: J. Goll, Praha 1893.

FRB, svazek VII. Ed.: J. Emler.

Enea Silvio: Historie česká. Fontes rerum regni Bohemiae I. K vydání připravili a z latinského originálu přeložili Dana Martinková, Alena Hadravová a Jiří Matl. Úvodní studii napsal František Šmahel. Praha 1998.

Literatura:

ČORNEJ, Petr: Tajemství českých kronik. Cesty ke kořenům husitské tradice. Praha 1987.

ŠMAHEL, František: Husitská revoluce I. – IV. Praha 1995.